

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

349. An, qualiter (pro diversis casibus, qui hîc incidere possunt) & à quibus derogetur huic regulæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

n. 12. citans Sarnenf. *hic* q. 33. n. 2. & 3. Rebuff. *hic* gl. 14. n. 5. Boerium *de* cis. 348. n. 3. & à fortiori AA. illi antè citati pro sententia prima; dum enim regula hac imponas pœnam nullitatis resignationis, & inducens vacationem per obitum introducta ad coercendas fraudes, ne scilicet ex fraude & dolo commodum & fructum ex dictis resignationibus consequerentur resignarii in præjudicium ordinariorum collatorum, utique spectat favorem Ordinariorum, adeoque quod in favorem illorum inductum est, æquitas postulat, ut non detorqueatur in eorum odium, & præjudicium, uti contingeret, & cederent hujusmodi resignationes in præjudicium Ordinariorum, si talia beneficia resignata, etiam in manibus Ordinariorum, essent reservata Papæ, seu subtraherentur eorum collationi. Paris. *loc. cit.* n. 13. Adde, quòd reservatio sit odiosa & restringenda, & per consequens non inducenda, nisi in casibus expressis, juxta Gemin. Bellam. Calder. & c. apud Paris. *cit.* n. 13. Jam verò regula non inducit reservationem in resignatis extra Curiam; cum de hoc nullum in ea verbum dicatur. Paris. *ibid.* Neque etiam (quæ est ratio Lotterii *loc. cit.* n. 58.) in hoc casu facta resignationis coram Ordinario ostendi potest reservatio ratione loci, uti factum in precedente casu, nempe resignationis tentatæ in manibus Papæ; sive enim attendamus obitum verum, sive fictum, semper locus vacationis est extra Curiam; cum enim regula fingat, eum obiisse tunc, cum fuit tentata resignatio, resignatio autem tentata sit extra Curiam, nimirum coram Ordinario, impossibile est, fingere locum vacationis in Curia. Neque etiam obendi potest reservatio ratione temporis, ut Lott. n. 59. nempe mensis, in quo contigit ista ficta mors, dum nimirum tentata resignatio in mense Apostolico, quia repugnat æquitas, ut Lott. n. 60. ut, quod in dicta suppositione seu fictione regulæ in favorem collatorum inferiorum introductum, in eorum odium detorqueri non debet, ut dictum. Sicut econtra evitari nequit reservatio regulæ reservatoriam mensium, si post tentatam resignationem hujusmodi obitus verus contigisset in mense Apostolico. Lott. n. 58. quia alias manifestè aperiretur via fraudibus contra ipsum conditorem regulæ; & sic non tantum non consisteret æquitas pro retractione seu translatione temporis obitus, sed palpabilis insurgeret iniquitas, ut idèd hoc casu non adeo observari debeat vis hujus regulæ fingentis, quin prævaleat vis regulæ reservatoriam mensium, quæ dum concedit inferioribus facultatem providendi de vacantibus per obitum in certis mensibus, intelligitur de obitu naturali vero, non de civili & ficto. Ità ferè Lott. n. 61.

4. Porro ampliatur responsio, ut licet Ordinarii contulissent tale beneficium perperam ut vacans per resignationem, possint tamen denuo illud ut vacans per obitum conferre; licet enim regula annuller collationes talis beneficii factas in vim resignationis, non tamen ob id malè factum aufert potestatem conferendi tanquam per mortem vacans. Paris. *cit.* q. 10. n. 19. citans Rebuff. *in pr.* ad hanc reg. gl. 12. n. 15. ubi etiam is n. 20. testatur, sic resolutum à Rota, & *cons.* 72. ubi adducat rationes, & respondeat contrariis.

Questio 347. An dum tale beneficium impetratur à Papa tanquam vacans per obitum, necesse sit facere mentionem mensis, & exprimere speciem vacationis inducæ per hanc regulam?

1. Respondeo ad primum affirmative. Ità sentire videtur Lott. l. 3. q. 15. n. 22. ubi ait; Nihilominus si resignatarius obtineat novam provisionem tanquam de vacante per obitum, juxta regulam teneatur exprimere mensem, aliàs ei obstat regula de mensibus.

2. Respondeo ad secundum affirmative quoque Paris. l. 12. q. 10. n. 23. citans Sarnenf. *hic* q. 35. n. 4. eò quòd vacatio obitus, de qua in hac regula, sit ficta (saltem quoad modum) & in materia ambigua, ut sunt impetrationes, appellatione vacationis autem veniat vera, non ficta & qualificata. Paris. *ibidem* n. 24. & 25.

Questio 348. An, si facta resignatione in manibus Papæ, ante consensum præstitum (intellige, in Camera vel Cancellaria Apostolica) moriatur Papa, & post mortem Papæ præstetur nihilominus hic consensus, & resignans dein moriatur infra viginti dies à præstito consensu illo, locum habeat regula?

Respondeo negativè Paris. l. 12. q. 11. n. 1. ex Sarnenf. *hic* q. 32. n. 4. dies enim illi viginti superventuræ post præstitum consensum à regula constituti non ardebunt in hoc casu resignantem; quia regula Cancellariæ per mortem Papæ expirant, adeoque jam remoto obstaculo regulæ hujus, resignatio regulabitur juxta jus commune, & sic beneficium vacabit per resignationem. Paris. *ibid.* n. 2. Secus tamen esse tradit Paris. *ibid.* n. 6. ex eodem Sarnenf. *loc. cit.* n. 7. si vivente adhuc Papâ dictus consensus fuisset præstitus, eò quòd, licet tunc moriatur Papa unà cum resignante intra illos viginti dies à præstito consensu, locum habeat regula, eò quòd tunc semel locum habuit regula: adeoque videatur tunc etiam mortuo Papâ durare ejus effectum, ut Decius, Anchar. Jo. And. Paris. n. 7. Item secus esse, ait Paris. n. 4. & 5. in Gallia, utpote ubi regula hac non extinguitur per mortem Papæ, quia lex regni facta est per registrationem & receptionem in Parlamento, teste Rebuff. *hic* gl. 9.

Questio 349. An, qualiter (pro diversis casibus, qui hic incidere possunt) & à quibus derogetur huic regula?

1. Respondeo ad primum primò: In permutationibus plerumque consuevit Pontifices derogare huic regulæ. Paris. l. 12. q. 14. n. 1. Azor p. 2. l. 7. c. 28. q. 10. citantes Rebuff. *super concordat. rubric. de collat. §. volumus.* Mandos. *in pr. signat. grat. tit. derogationes regular. vers. regula prædicta.*

2. Respondeo ad primum secundò: In aliis resignationibus teste Mandosio *loc. cit.* sapius derogatum tempore Leon. X. tempore verò Pauli III. non nisi rarò ex magno favore, & importunis potentium precibus. Azor *loc. cit.* Paris. *loc. cit.* n. 2.

3. Respondeo ad primum tertio: Extra Italiam solero

solere frequenter, & quidem communiter, & de stylo, ut Chok. n. 34. ex Mandos. absentium gratia derogari huic regula. In Italia vero aliquando, dum locus resignationis distat à Curia, & beneficia resignata non sunt reservata. Dum vero in ipsa urbe vel prope illam fit resignatio, non derogari. Azor Paris. ll. cit. ex Sarn. q. 39. & Mandos. ubi autè, qui etiam dicat, derogationem hanc non videri gravem; cum actus legitimi non solum infirmis, sed etiam morti vicinis concedantur. Et derogationem hujusmodi concessam nobilibus & notabilibus personis, decisum fuisse alias à Rota, in Salmant. 21. Maij 1540. testatur Paris. n. 5.

4. Respondeo ad secundum primò: Derogationem hanc debere fieri in specie & expressè, & sic non derogari huic regula per clausulas generales, Azor loc. cit. Chok. hic n. 27. Paris. n. 7. ex Sarnensi hic q. 41. Mandosio q. 19. n. 17.

5. Respondeo ad secundum secundò: Sed neque per clausulas generales, nempe: quocunque modo vacet: positas in supplicatione resignantis mortui infra viginti dies comprehenditur ille modus vacationis per obitum fidei inductus ab hac regula, attento, quòd resignatio annullatur. Paris. loc. cit. n. 23. citans Sarn. hic q. 34. Mandos. q. 17. n. 8. Rebuff. hic gl. 14. n. 13. eò quòd, licet expressà vacatione simpliciter, veniat omnis modus vacationis, secundum dicta alias, intelligendum tamen de vacatione quavis alia, si ea de facto contingat; quia regulariter vacatio tempore data verificari debet; cum beneficia, antequam vacent, conferenda non sint; dicta autem illa vacatio per obitum fidei inducta per hanc regulam tempore data non contingit. Paris. à n. 24. Adde, quòd annullato actu principali (uti in presenti annullatur ista resignatio vi hujus regula) annullantur omnes clausulae contentae in eo.

6. Respondeo ad secundum tertio: Dum resignans in minimè lethali infirmitate, pura podagra vel febris quartana constitutus resignat, & Papa admittit hanc resignationem cum derogatione hujus regulae per haec verba: quatenus ex illa infirmitate moriatur: infirmus autem moriatur infra viginti dies ex alia superveniente infirmitate, non censetur derogatum huic regulae, cum derogatio sit stricti juris, adeoque debeat in hoc casu intelligi solum de infirmitate expressa, & non trahi ad aliam infirmitatem supervenientem. Paris. loc. cit. n. 30. ex Sarn. hic q. 27. dicens, ab hac opinione non esse recedendum in iudicando & consulendo. Quin & Sarnensem cit. q. 27. n. 3. id ipsum ampliare, ait Paris. n. 33. ut, si derogatio concessa foret per verba: si ex quartana moriatur: locus adhuc sit regulae, si postea quartana illa alteretur in febrim periculolam, ex qua moriatur intra viginti dies; eò quòd qualitas superveniens alteret subjectum, & reponat in diversam speciem.

7. Respondeo ad secundum quartò: Dum quis secundò resignat per procuratorem, & in hac secunda resignatione Papa derogat huic regulae, non sanatur propterea prima resignatio, moriente nimirum resignante intra viginti dies ab illa propter derogationem regulae factam in secunda resignatione. Paris. n. 34. ex Sarnensi hic q. 40.

8. Respondeo ad secundum quintò: in casu, ubi habens à Papa primò privilegium resignandi cum derogatione hujus regulae, resignat deim

P. Leuret. Fori Benef. Tom. III.

tempore alterius Papae, & moritur intra viginti dies ab hac resignatione, beneficium non vacabit per obitum, sed manebit derogatum huic regulae. Etsi enim regulae Cancellariae conficiantur de novo ab unoquoque Pontifice sub initium Pontificatus, ex quo tamen talis erat privilegiatus à demortuo Pontifice, & lex alterius Papae superveniens non potest eum spoliare illo privilegio non facta de eo mentione, derogatum adhuc manebit regulae vi istius privilegii perdurantis. Paris. n. 38. testans sic resolutum à Rota in Civitate tenf. portionis.

9. Respondeo ad tertium primò: Papam posse derogare huic regulae etiam in beneficiis, quae dantur ad nominationem Regis, tradit Paris. loc. cit. n. 39. citato Gabriel conf. 193. n. 9. vol. 2. contra Rebuff. in concord. ad reg. ad Praelator. nominat. §. 1. eò quòd regi non praedicitur per talem derogationem, dum Papa solum tollit fictionem à se inductam, quae sublata, veritati locus est. Et sicut Papa potest illam regulam non facere, de quo rex conqueri non potest, ita & derogare. Sic quoque Papam per se vel suum legatum posse, & de facto per derogationem istiusmodi concessam in favorem, & ad supplicationem privati alicujus, praedictare nominatis ab Universitatibus, si resignans de eadè infirmitate moriatur intra viginti dies in mensibus aliis iis Universitatibus concessis, refert Chok. hic n. 28. ex Auctore Analytici Commentarii, qui etsi nu. 130. late disputat pro negativa, n. tamen 141. & 164. resolvit tandem, melius facturos, si tales nominati acquiescant derogationi hujusmodi Pontificiae, cum de facto tolerentur ejusmodi derogationes, etiam in praedictum Ordinarii & patroni Ecclesiastici. Sic quoque valere derogationem hujusmodi factam per Legatum in praedictum graduatorum & nominatorum in illorum mensibus, & sic statutum in Senatu Parisiensi testatur Tond. qq. benef. p. 3. c. 169. n. 16. quem quoque de hoc vide p. 2. c. 4. §. 7. n. 29.

10. Respondeo ad tertium secundò: Legatum, etiam de latere, non posse derogare huic regulae, quia inferior non potest tollere constitutiones & decreta Superioris. Azor loc. cit. Paris. loc. cit. n. 8. & 9. ex Sarnensi hic q. 41. in Mandos. q. 19. Potest tamen id ipsum Legatus, uti & quilibet alius inferior, ubi ad hoc haberet specialem & expressam facultatem à Papa. Azor loc. cit. Paris. n. 21. quin & Legatum habentem hanc potestatem, dum requiritur, teneri derogare, ait loc. cit. n. 15. Tond. loquens de Gallia sua.

11. Respondeo ad tertium tertio: Legatus habens potestatem derogandi regulis Cancellariae editis & edendis (idem est de alio quolibet inferiore habente hanc facultatem, ut Chok. n. 34.) potest derogare eo ipso & huic regulae de infirmis. Paris. cit. q. 14. n. 13. citans Rebuff. super concord. de collat. §. praefatisque Ordinarij. Mandos. hic q. 19. n. 7. ubi etiam dicat, esse hanc opinionem aequo-rem & rationabiliorè, ne infiniti decipiantur credentes tales derogationes esse legitimas & iudicatas; pro qua sententia existere quoque placitum Curiae Parisiensis apud Paponium l. 11. tit. 5. ar. 14. testatur Chok. n. 35. contra Sarnensem cit. n. 41. referentem pro se binas Rotae decisiones, & nixum hac potissimum ratione, quòd verisimile non sit, Papam istiusmodi verbis voluisse dare facultatem derogandi huic regulae; cum gratia Prin-

cipis

cipis semper intelligatur concessa sine præjudicio tertii, quale per talem derogationem crearetur Ordinariis. Nam concessa derogatione regularum in genere, debet censeri concessa potestas derogandi cuilibet regulæ; cum genus contineat sub se species omnes, & indefinita æquivalet universali. Procediturque id eo attentio, quod in istiusmodi indulto, dum conceditur huiusmodi potestas, solet apponi clausula largissima, nimirum: *quarum omnium & aliarum tenores, etiam si de his expressa mentio facienda esset, &c.* ac si de verbo ad verbum &c. Paris. à n. 14. ubi etiam n. 18. & 19. respondet breviter ad rationes Sarnensia. Primò negando, verisimile non esse, Papam concessisse talem facultatem. Secundò, dum sumus in claris, non esse opus conjecturis desumptis in præfenti à præjudicio tertii.

PARAGRAPHVS V.

Quibus resignari possint beneficia?

Quæstio 350. An, & qualiter non nisi idoneo & digno fieri possit resignatio?

1. **R**espondeo primò: Beneficia non nisi idoneis resignari possunt, alioqui nulla est resignatio. Paris. l. 4. q. 1. n. 2. dicens communem & receptam omnium DD. sententiam. Et ratio est, quia beneficium non potest conferri nisi idoneo. *c. cum in cunctis. de elect.* ubi communiter DD. Unde regulare est, ut in commissione potestatis conferendi, & recipiendi resignationem semper subintelligatur, *dummodo digno*, Paris. loc. cit. n. 4. ex Butrio in c. *constitutus. de concess. præb.* n. 2. habentque ferè locum de resignatione, quæ in hoc puncto idoneitatis providendi idoneis de beneficio dicta sunt de præsentatione, electione, quin & collatione non nisi idoneo faciendis, quæ revivenda pro sequentibus quæstionibus, quibus proinde pleraque non nisi breviter perstringemus. Porro tunc idoneus censetur resignatarius, ubi habebit qualitates omnes, quas beneficium resignatum requirit, intellige, secundum Canonum vel Conciliorum decreta aut statuta specialia, vel denique ex dispositione fundatoris.

2. Respondeo secundò: Capacitas seu idoneitas resignarii debet adesse à principio, & non juvat, si postmodum superveniat. Paris. n. 10. juncto n. 13. & 14. cum communi, id dein variè exemplificans. Unde si (dum resignatio fit in Curia) à principio tempore datæ & consensûs extensi à tergo supplicationis erat incapax, resignatio nulla est, nec convalidatur per supervenientem habilitatem. Paris. n. 13. citans Anchar. in c. *si eo tempore. de rescrip.* in 6. n. 2. Gloss. *ibid.* v. *effectum.* Rotam in *Glasquin. Præceptorie* 23. Martii 1547. Idcirco resignatarius adeptus postmodum habilitatem, non poterit consequi illud beneficium resignatum, nisi novo consensu (intellige resignantis) & novâ Papæ provisione. Paris. loc. cit. n. 19. dicens sic censuisse Rotam, & hanc opinionem servari in praxi.

3. Respondeo tertio: Resignans in favorem indigni peccat. Paris. l. 4. q. 11. n. 34. citans Ro-

doan. de *simon. mentali.* p. 2. c. 10. n. 6. Soto de *justit. & iure.* q. 6. a. 2. Navar. *rr. de orat. miscellan.* 38. n. 7. & in *Man. c.* 23. n. 107. Rebuff. in *pr. ad reg. de infirmis.* gl. 14. n. 3. ubi etiam dicat, teneri talem ad interesse Ecclesiæ. Et si enim resignantes non sint collatores, neque conferant illa, sunt tamen causa conferendi illa, & sic sunt causa damni illati Ecclesiæ. Paris. cit. q. 11. n. 35. Et quidem peccat mortaliter procurando hac ratione per suam resignationem, ut promoveatur indignus. Paris. *ibid.* n. 37. Neque verum est, quod Papa admittendo resignationem in favorem indigni videatur tollere peccatum, quod est in resignante, quemadmodum tollit simoniam; quia illud in pactis recedentibus simoniam speciale est, quod tollatur simonia per admissionem Papæ. Paris. n. 35. juncto n. 38. Neque verum est, quod Papa providendo de illo beneficio huic resignatario indigno videatur cum eo dispensare. Paris. loc. cit. n. 34.

Quæstio 351. Qualiter resignatario reperito idoneo & reprobato provideatur beneficium?

Respondeo: De hoc actum satis supra in quæstione, qualiter resignatio conditionalis inducat vacationem, potissimum ex Loterio l. 3. q. 14. ubi etiam n. 63. quod, si resignatarius reperitus inhabilis per executorem rejicitur, beneficium providebitur rursus ex vacatione per resignationem, utpote necdum consumpta.

Quæstio 352. An resignatarius in favorem teneatur resignare magis idoneo?

Respondeo negativè, sive, necesse non esse, ut quaratur, vel etiam assumatur dignior seu magis idoneus; sed sufficit, resignare digno, etiam præterito digniore. Azor *instit. mor.* p. 2. l. 6. c. 15. q. 10. contra Paris. l. 4. q. 11. n. 39. tenentem, peccare talem resignantem, non secus ac eum, qui omisso digniore eligit aut præterat minus dignum, pro quo citat plurimos; quamvis *ibidem* n. 43. tradat, non peccare resignantem, dum resignat in favorem æquè digni, ac ipse est; eò quod, cum ipse poterat retinere hoc beneficium, non peccet, si procurer, ut conferatur ei, qui æquè dignus est ac ipse; sicuti Doctor, qui potest legere per seipsum non peccat, sed satisfacit substituendo æquè peritum. Resignans enim non eligit, sed jus suum, quod in beneficio habet, in alterum Superioris consensu transfert, & alium in locum suum substituit. Adeoque satis est, si dignum substituat, seu etiam subroget æquè dignum & aptum (intellige, modò tamen ipse resignans dignus sit & aptus) ac se, etiam si alius suppetat dignior & magis idoneus. Neque enim hac ratione violet justitiam distributivam, quia bona Ecclesiæ communia in plures non dividit, sed rem suam in alterum transfert legitimâ Superioris auctoritate. Neque commutationem, cum non noceat Ecclesiæ procurando illi ministrum idoneum, Azor loc. cit. ubi etiam, quod idem sit in permutatione, seu de eo, qui beneficium suum cum altero permutat, nimirum, quod satis sit, si compermutans ille sit dignus beneficio.